C/2025/645

2025.2.10.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. január 21.)

Szlovákia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

(C/2025/645)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel az 1176/2011/EU rendeletre és különösen annak 8. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]), a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet ([2]) és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv ([3]) együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret gerincét képezi. Az új keret célja, hogy reformok és beruházások révén előmozdítsa a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzze a túlzott költségvetési hiányt. Emellett előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, valamint hatékonyabbá és következetesebbé teszi a szabályok végrehajtását.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. A terveknek két célkitűzést kell teljesíteniük: i. biztosítaniuk kell többek között, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak érvényesülését elősegítő reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek ismertetnie kell egy, a nettó kiadási ([4]) pályára vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv időtartamára, azaz (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően) egy négy- vagy ötéves időszakra. Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja elősegíteni a közös uniós prioritások megvalósulását. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

(3) A Bizottságnak a terv benyújtását követően értékelnie kell, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós programokra fordított, teljes mértékben uniós alapokból származó bevételekből fedezett kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

(4) Ezt követően a Tanácsnak a Bizottság ajánlása alapján ajánlást kell elfogadnia, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

A SZLOVÁKIA NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Szlovákia 2024. október 15-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy a Szlovákia által szolgáltatott indokokra tekintettel megállapodás született a Bizottsággal az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő meghosszabbításáról.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) A Bizottság azzal a céllal, hogy keretet biztosítson a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek benyújtásához vezető párbeszédhez, 2024. június 21-én az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének megfelelően megküldte Szlovákiának a referenciapályát ([5]). A Bizottság a referenciapályát 2024. október 15-én közzé is tette ([6]). A referenciapálya kockázatalapú, és biztosítja, hogy az államadósság a költségvetési kiigazítási időszak végére – a kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül – középtávon megalapozottan csökkenő pályán legyen vagy prudens szinten maradjon, továbbá hogy a költségvetési hiány a kiigazítási időszakban a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és középtávon e referenciaérték alatt maradjon. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő tízéves időszak értendő. Az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikke d) pontjának, valamint 7. és 8. cikkének megfelelően a referenciapálya összhangban van a költségvetési hiányra vonatkozó referenciaértékkel, az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel és a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is. Szlovákia referenciapályája szerint – a Bizottságnak a 2024. júniusban továbbított előzetes iránymutatás alapjául szolgáló feltételezései alapján, és négyéves kiigazítási időszakkal számolva – a nettó kiadások növekedése nem haladhatja meg az 1. táblázatban szereplő értékeket. Ez a kiigazítási időszak (2025–2028) során a nettó kiadások 2,0 %-os átlagos növekedésének felel meg.

1. táblázat: A Bizottság által Szlovákia részére 2024. június 21-én eljuttatott referenciapálya

	2025	2026	2027	2028	2025–2028-es átlag
A nettó kiadások maximális növekedése (éves, %)	2,8	2,0	1,6	1,5	2,0

Forrás: a Bizottság számításai.

(7) Szlovákia és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 júniusától szeptemberéig szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd középpontjában a Szlovákia által tervezett nettó kiadási pálya és az annak alapjául szolgáló feltételezések (különösen a költségvetési kiigazítás későbbre, 2026-ra ütemezése a védelmi célú beruházások és az uniós vissza nem térítendő támogatások nemzeti társfinanszírozása miatt), továbbá az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítása álltak.

(8) A Szlovákia tervében szereplő információk szerint – az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésével és 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban – 2024 szeptemberében és októberében megvitatták a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet a gazdasági és szociális tanácsban, amelyben a szakszervezetek, a munkáltatói szövetség, a munkáltatói szervezet és a szlovákiai önkormányzatok képviseltetik magukat.

([5]) A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás egyaránt tartalmazza a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozó referenciapályát. Tartalmazza továbbá a Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretében alkalmazott főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket. A referenciapálya kiszámításához a Bizottság a *2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertant alkalmazta. Az alapot az Európai Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbítása képezte, a hosszú távú GDP-növekedés és a népességelöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak a Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, *az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovakia.

Egyéb kapcsolódó eljárások

(9) A Tanács 2024. július 26-án megállapította, hogy a hiánykritériumnak való meg nem felelés miatt Szlovákiában túlzott hiány áll fenn ([7]). A Tanács a jelen ajánlással egyidejűleg az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdésén alapuló ajánlást ([8]) fogadott el a Szlovákiában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről. Az említett ajánlásoknak az új gazdasági kormányzási keretre való áttéréshez igazodó és az által indokolt, egyidejű elfogadása biztosítja az ajánlott kiigazítási pályák közötti összhangot.

(10) Szlovákia 2024. október 15-én benyújtotta a 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság 2024. november 26-án véleményt fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról ([9]).

(11) A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Szlovákiában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Szlovákia mindenekelőtt a költség-versenyképességgel, a külső egyenleggel, az ingatlanpiaccal és a háztartások eladósodottságával kapcsolatos sebezhetőségekkel szembesül ([10]).

(12) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást intézett Szlovákiához ([11]).

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(13) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság értékelte a tervet, a következőképpen:

Kontextus: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(14) Szlovákiában 2023-ban 1,4 %-kal nőtt a gazdasági tevékenység a magán- és az állami fogyasztás visszaesése miatt. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a gazdaság 2,2 %-os bővülésére lehet számítani, ami az erőteljes magánfogyasztásnak és a gyengébb exportkeresletnek tudható be. A reál-GDP 2025-ben várhatóan 2,3 %-kal nő a magánfogyasztás és a beruházások hatására. A reál-GDP 2026-ban várhatóan 2,5 %-kal nő az erőteljes magánfogyasztás és a pozitív nettó export hatására. Az előrejelzés időszakában (2024–2026) Szlovákiában a potenciális-GDP-növekedés várhatóan kismértékben, a 2024. évi 2,3 %-ról 2026-ra 2,2 %-ra csökken. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 5,8 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 5,5 %, 2025-ben 5,3 %, 2026-ban pedig 5,1 % lesz. Az infláció (GDP-deflátor) az előrejelzések szerint a 2023. évi 10,1 %-ról 2024-ben 4,4 %-ra csökken, majd 2025-ben 3,8 %, 2026-ban pedig 2,8 % lesz.

(15) A költségvetési helyzet alakulását illetően Szlovákia 2023. évi költségvetési hiánya a GDP 5,2 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 5,8 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 4,7 %-ára és 2026-ban – változatlan szakpolitikát feltételezve – 4,1 %-ára csökken. Az Európai Bizottság a 2024. őszi előrejelzésében figyelembe vette Szlovákia 2025-re vonatkozó költségvetés-tervezetét, amelyet a kormány októberben terjesztett a nemzeti parlament elé. Az államadósság 2023 végén a GDP 56,1 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 58,9 %-ára emelkedik. A mutató értéke az előrejelzés szerint 2025 végére a GDP 59,8 %-ára nő, 2026 végére pedig a GDP 61,8 %-ának megfelelő mértékű lesz. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(16) Szlovákia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(17) A terv tartalmazza az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt valamennyi információt.

(18) Szlovákia a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya követésére, ami 2025-től 2028-ig a nettó kiadások évi 2,0 %-os átlagos növekedését jelenti. A Bizottság által 2024. június 21-én megküldött referenciapályához képest a terv a kiigazítási időszakban (2025–2028) a nettó kiadások azonos mértékű ([12]) átlagos növekedését irányozza elő. A terv szerint a potenciális-GDP-növekedés a 2025. évi 2,4 %-ról 2028-ra fokozatosan 1,4 %-ra csökken. Emellett a terv azzal számol, hogy a GDP-deflátor növekedési rátája a 2024. évi 4,6 %-ról 2025-ben 3,2 %-ra, majd 2028-ban 2,9 %-ra csökken.

([7]) HL L, 2024.8.1., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2129/oj.
([8]) Ajánlás – A Tanács ajánlása a Szlovákiában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről (2024. november 26.) (COM (2024) 958 final).
([9]) A Bizottság véleménye Szlovákia költségvetésiterv-javaslatáról (2024.november 26.) (C(2024)9065 final).
([10]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak (COM(2024) 600 final, 4. függelék).
([11]) A Tanács 2024. október 21-i ajánlása Szlovákia gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról.
([12]) A különbség a kerekítés miatt nem látható.

2. táblázat: A Szlovákia tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

	2024	2025	2026	2027	2028	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2028)
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	6,2	3,8	0,9	1,6	1,5	2,0
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, %)	6,2	10,3	11,2	13,0	14,8	n.a.
Potenciális-GDP-növekedés (%)	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4	1,7
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9	3,1

Forrás: Szlovákia középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(19) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, a terv szerint az államadósság 2027-re a GDP 62,1 %-ára emelkedne (a 2024. évi 58,5 %-ról), majd a kiigazítási időszak végére (2028) a GDP 61,4 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. Az államadósság 2026-ban várhatóan a GDP 61,6 %-a lesz, így első ízben lépi túl a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket, és a kiigazítási időszak későbbi éveiben is a referenciaérték felett marad. Ezt követően középtávon (azaz 2038-ig) az adósságráta a terv szerint várhatóan fokozatosan csökken, és 2038-ra 54,8 %-ra mérséklődik.

3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Szlovákia tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Államadósság (a GDP %-ában)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	54,8
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	- 4,9	- 5,9	- 5,1	- 3,9	- 2,9	- 1,8	- 2,3

Forrás: Szlovákia középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv értelmében tehát az államadósság középtávon a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alá kerülne. Ez a terv feltételezései alapján megalapozott, mivel a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése keretében elvégzett valamennyi determinisztikus stressziteszt szerint az adósság 2038-ra a GDP 60 %-a alatt lesz. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének a) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt követelménynek.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalásoknak az államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(20) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a költségvetési hiány 2024-ben előreláthatólag a GDP 5,9 %-át éri el, 2028-ra pedig fokozatosan a GDP 1,8 %-ára csökken. A hiány várhatóan 2027-ben kerül ismét a GDP 3 %-a alá, és a GDP 2,9 %-át fogja kitenni. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének b) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt követelménynek.

A költségvetési kiigazítás ütemezése

(21) A strukturális elsődleges egyenleg változásaként számított költségvetési kiigazítás a tervben leírtak alapján későbbre ütemezett, szemben az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének c) pontjában főszabályként előírt lineáris pályával. 2025-ben a strukturális elsődleges egyenleg költségvetési kiigazítása 0,8 százalékpont, ami 0,5 százalékponttal elmarad a terv teljes időszakára számított átlagos éves kiigazítástól. A 2025. évi kevésbé ambiciózus költségvetési kiigazítás azzal magyarázható, hogy ekkor hajtják végre a korábbi években elhalasztott katonai beruházásokat, amelyek 2025-ben a GDP 0,4 %-át teszik ki. A kiigazítás ezért későbbre, 2026-ra ütemezett, amikor a strukturális elsődleges egyenleg tervezett kiigazítása 0,5 százalékponttal magasabb lesz, mint az átlagos éves kiigazítás. 2027-ben és 2028-ban a strukturális elsődleges egyenleg tekintetében lineáris a kiigazítás. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének c) pontjában foglalt, a későbbre ütemezést tiltó védintézkedéssel, valamint a 36. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti átmeneti rendelkezéssel.

4. táblázat: A strukturális elsődleges egyenleg alakulása Szlovákia tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Strukturális elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	- 3,5	- 4,3	- 3,5	- 1,7	- 0,3	1,0
A strukturális elsődleges egyenleg változása (szpont)	n.a.	- 0,8	0,8	1,8	1,3	1,3

Forrás: Szlovákia középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv összhangja a túlzott hiány esetén követendő eljárással

(22) A tervben meghatározott nettó kiadási pálya összhangban van a túlzott hiány esetén követendő eljárás követelményeivel (különös tekintettel az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott minimális éves strukturális kiigazításra).

A terv összhangja a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel

(23) A prevenciós ághoz tartozó, az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkében meghatározott, a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel kapcsolatos követelmény, amely azt hivatott biztosítani, hogy a hiányra vonatkozóan közös mozgástér álljon rendelkezésre a 3 %-ban meghatározott referenciaértékhez képest, 2028-tól alkalmazandó Szlovákiára, mivel a terv szerint a hiány 2027-től csökken a GDP 3 %-a alá. A strukturális elsődleges egyenleg éves kiigazítása tehát 2028-ban nem lehet kevesebb a GDP 0,4 %-ánál, ha a strukturális deficit 2027-ben a GDP 1,5 %-a felett marad, hogy biztosított legyen a strukturális értelemben a GDP 1,5 %-ának megfelelő közös rezilienciacélú mozgástér. A tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalásokból és makrogazdasági feltételezésekből következő költségvetési kiigazítás 2028-ban 1,3 %-nak felel meg. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel.

A terv összhangja az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel

(24) A terv értelmében az államadósság 2026-ban, 2027-ben és 2028-ban a GDP 60 %-a és 90 %-a között marad. Mivel azonban a terv szerint a költségvetési hiány 2027-ben a GDP 3 %-a alá csökken, ami a kiigazítási időszak utolsó évében a túlzott hiány fennállását megállapító határozat hatályon kívül helyezését eredményezné, a terv által lefedett időszakban nem alkalmazandó az államadósság-fenntarthatósági védintézkedés.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(25) A terv alapját képező makrogazdasági és költségvetési feltételezések összhangban állnak a Bizottság által 2024. június 21-én Szlovákiának továbbított feltételezésekkel. A terv figyelembe veszi a referenciapályához képest rendelkezésre álló további információkat, és ennek megfelelően aktualizált makrogazdasági és költségvetési mutatókat tartalmaz. Az aktualizálás hatása nem befolyásolja jelentősen a nettó kiadásoknak a terv szerinti, a referenciapályához viszonyított, átlagos növekedését.

A terv szerinti költségvetési stratégia

(26) A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat főként a bevételt növelő diszkrecionális intézkedések révén fogják végrehajtani. A tervben foglalt intézkedések a tervezett összeg egyharmadát teszik ki, míg a fennmaradó kétharmad a következő éves költségvetésekben kerül meghatározásra. A 2025-re tervezett költségvetési konszolidáció a 2025. évi költségvetésiterv-javaslatban előirányzott bevételnövelő és kiadáscsökkentő intézkedéseken alapul. Ez magában foglalja a hozzáadottérték-adó, a társasági adó és a dohánytermékekre kivetett jövedéki adó növelését, a vállalkozásokra újonnan kivetett pénzügyi tranzakciós adókat, valamint az édesített italokra és a nem dohánytermékekre kivetett új jövedéki adókat. A kiadási oldalon tervezett intézkedések közé tartozik a magas energiaárakhoz kapcsolódó meglévő támogatások megszüntetése és a közszférabeli bérek csökkentése. A diszkrecionális bevételnövelés a GDP 1,6 %-át, míg a kiadáscsökkentés a GDP 0,6 %-át teszi ki. Szlovákia azonban azt is tervezi, hogy a GDP 0,6 %-ával növeli kiadásait, ami a GDP 1,6 %-ának megfelelő nettó konszolidációt eredményez.

(27) A vonatkozó szakpolitikai intézkedések pontos meghatározását meg kell erősíteni vagy ki kell igazítani, valamint számszerűsíteni kell az éves költségvetésekben. Ugyanakkor a tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia végrehajtása kapcsán továbbra is fennállnak bizonyos kockázatok. Ezek abból erednek, hogy a költségvetési kiigazítás elsősorban a diszkrecionális bevételnövelő intézkedéseken alapul. Az erőteljes konszolidációs erőfeszítések terhe az államháztartás helyett a háztartásokra és a vállalkozásokra hárul. Egy ilyen konszolidációs stratégia további makrogazdasági hatásokkal járhat, amelyeknek költségvetési következményei is lehetnek. Az adózásra támaszkodó konszolidáció konkrétan azzal a költségvetési kockázattal jár, hogy a ténylegesen beszedett adóbevétel alacsonyabb lesz a tervben feltételezettnél. A 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslat meghatározza azokat a szakpolitikai intézkedéseket, amelyek révén teljesíthető a 2025. évi nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalás ([13]).

A tervben szereplő azon tervezett reformok és beruházások, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra való reagálást és az Unió közös prioritásainak megvalósítását célozzák

(28) A terv ismerteti azokat a szakpolitikai szándékokat, amelyek az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban, köztük a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelését, valamint az EU közös prioritásainak megvalósítását célzó reformokra és beruházásokra vonatkoznak. A terv 18 reformot és 11 beruházást tartalmaz, ezek közül 18 a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön keresztül, egy pedig a kohéziós politikai alapokból is pénzügyi támogatásban részesül.

(29) A méltányos zöld átállásra vonatkozó közös prioritást illetően, az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célokat is beleértve, a terv ismerteti a karbonszegény közlekedési infrastruktúra korszerűsítését, ami a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepel, és célja az újjáépített vagy korszerűsített tiszta vasúti infrastruktúra hosszának növelése. Ez az intézkedés a fenntartható tömegközlekedésre és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére vonatkozó 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások kezelésére irányul. Emellett a terv (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében) olyan projekteket is tartalmaz, amelyek célja a zöld átállással összefüggő kihívások kezelése a Horizont Európa prioritásaihoz igazodó tematikus pályázati felhívások közzététele révén. Ez a beruházás a Szlovákiának címzett 2019., 2020., 2022. és 2023. évi, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentéséről, a zöld átállás előmozdításáról, valamint a beruházások kutatásra és innovációra való összpontosításáról szóló országspecifikus ajánlásokra reagál. A terv a zöld átállás összefüggésében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő egyéb intézkedéseket is ismertet, például a villamosenergia-piac reformját és a hulladékgazdálkodási törvény módosítását – amelyek már megvalósultak –, valamint a természetvédelmi törvényt és a vízügyi törvényt. A méltányos digitális átállás fellendítése érdekében Szlovákia olyan intézkedéseket vezetett be, mint az elektronikus számlázási rendszer és a pénzügyi igazgatással kapcsolatos elektronikus szolgáltatások javítása. Ezen intézkedések célja az adókijátszás kezelése és az ügyfélközpontú megközelítés előmozdítása. Ezek közvetlenül kapcsolódnak az adóügyi megfelelés megerősítését és az adóigazgatás digitalizálását szorgalmazó, Szlovákiának címzett 2022., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlásokhoz. A terv a gazdaság digitalizációjának támogatása érdekében – a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő – kutatási és innovációs beruházást is tartalmaz, amely a kutatás, az innováció és a versenyképesség támogatásáról szóló 2019., 2020. és 2024. évi országspecifikus ajánlásokat hivatott kezelni. Emellett magában foglalja az informatikai erőforrások közbeszerzésére szolgáló központi platform létrehozására irányuló – a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő – reformot, amely elősegíti a digitális infrastruktúrára és a minőségi közszolgáltatásokra vonatkozó 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások teljesítését.

(30) A társadalmi és gazdasági rezilienciára vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja a szociális jogok európai pillérét is, a terv több intézkedést irányoz elő. A társadalmi rezilienciához való hozzájárulás érdekében célzottabb adójóváírást vezetnek be, amely támogatja a gyermekes családokat, különös tekintettel az alacsony jövedelmű háztartásokra. Ezen intézkedés a 2022., a 2023. és a 2024. évi országspecifikus ajánlások kezelését célozza, amelyek szerint javítani kell a közkiadások hatékonyságát, és az inkluzív és fenntartható növekedést fokozottan ösztönző adószerkezetet kell kialakítani. A társadalmi rezilienciával és az energetikai átállással egyaránt

([13]) Lásd: A Bizottság véleménye Szlovákia költségvetésiterv-javaslatáról (2024. november 26.) (C(2024)9065 final).

foglalkozik az a beruházás, amely az energiaszegény háztartások otthonainak felújítására irányul, és célja, hogy növelje az energiaszegénység kockázatának kitett személyek rendelkezésére álló felújított lakások számát. A beruházás a 2019., a 2020., a 2022. és a 2023. évi országspecifikus ajánlások teljesítését célozza. Ezen túlmenően Szlovákia beillesztette tervébe a befogadás előmozdítására és az oktatás területén tapasztalható szegregáció leküzdésére irányuló reformot – amely az új iskolaügyi jogszabálycsomag részét képezi –, és ezzel a 2019., a 2020. és a 2024. évi országspecifikus ajánlásokat kívánja kezelni, amelyek az oktatás minőségének javítását és inkluzív jellegének erősítését szorgalmazzák, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. A társadalmi rezilienciát javító egyéb intézkedések közé tartozik az óvodai kapacitások bővítésének befejezése (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében), a sajátos nevelési igények meghatározása és a módszertani anyagok elkészítése (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében), valamint az alapfokú oktatás tantervének reformja (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében), amelyek mindegyike az oktatás minőségének javításáról és inkluzív jellegének erősítéséről, a megfizethető gyermekgondozáshoz való hozzáférés javításáról, valamint a hátrányos helyzetű csoportok integrációjának előmozdításáról szóló 2019., 2020. és 2024. évi országspecifikus ajánlások kezelését célozza. A gazdasági rezilienciával foglalkozó intézkedések közé tartozik a Szlovák Köztársaság 2027–2035-ös iparpolitikájának kidolgozása, amely a versenyképesség fokozásának szükségességéről szóló 2019. és 2024. évi országspecifikus ajánlások teljesítésére irányul. Emellett Szlovákia beillesztette tervébe a tudomány, a kutatás és az innováció irányításának, értékelésének és támogatásának reformját – amely a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepel –, valamint a vállalkozások, a tudományos körök és a K+F-fel foglalkozó szervezetek közötti együttműködést támogató beruházást. Mindkét intézkedés hasonló, 2019., 2020. és 2024. évi országspecifikus ajánlásokat kíván kezelni a kutatás és az innováció támogatása, valamint a versenyképesség fokozása érdekében. Végezetül, az ország lakáspiaccal kapcsolatos makrogazdasági sebezhetőségeivel összefüggő 2019., 2023. és 2024. évi országspecifikus ajánlások teljesítése érdekében Szlovákia módosítani kívánja az építési törvényt, hogy egyszerűsítse az építésügyi eljárásokat és bővítse a bérlakások kínálatát. Szlovákia emellett végre kívánja hajtani az önkormányzati lakások állami támogatásáról szóló törvényt, hogy javítsa a megfizethető lakásbérlési lehetőségek hozzáférhetőségét.

(31) Ami az energiabiztonságra vonatkozó közös prioritást illeti, a terv – az uniós követelményekkel és a nemzeti prioritásokkal összhangban – a hidrogéntechnológiák hatékony alkalmazásáról szóló jogalkotási javaslatok kidolgozását célzó reformot irányoz elő: ez a nemzeti hidrogénstratégiára vonatkozó cselekvési terv, amely a helyreállítási és rezilienciaépítési terv REPowerEU-fejezetében szerepel. E reform célja a Szlovákiának címzett 2020., 2022. és 2023. évi, a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőség csökkentésére vonatkozó országspecifikus ajánlások kezelése. Emellett Szlovákia új megújulóenergia-termelő létesítmények építésével (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében) további 122,4 MW villamos energiát kíván előállítani. E beruházás célja a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítását szorgalmazó 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások kezelése. Szlovákia továbbá a 2020., a 2022. és a 2023. évi országspecifikus ajánlások kezelése érdekében beillesztette tervébe az energiaelosztó rendszerek korszerűsítésére irányuló – a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő – beruházást, amely megkönnyítené a megújuló energiaforrások hálózatra kapcsolásával összefüggő eljárásokat.

(32) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritást illetően a terv tartalmaz egy, a kiválasztott projektek végrehajtására irányuló intézkedést, amely projektek egyike a 8x8-as kerekes páncélozott járművek és egy közepes hatótávolságú légvédelmi rendszer kifejlesztése a védelmi minisztérium 2035-ig tartó hosszú távú fejlesztési tervének keretében.

(33) A terv emellett szakpolitikai intézkedést irányoz elő a meglévő szülői nyugdíj olyan mechanizmussal való felváltására, amely lehetővé teszi a befizetett adó részleges visszatérítését a szülők javára. Ez az intézkedés az államháztartás fenntarthatóságának megőrzésével és a költséges kiadási intézkedések visszafogásával kapcsolatos 2019. és 2024. évi országspecifikus ajánlások teljesítésére irányul. Ezen túlmenően a köztisztviselők és a közalkalmazottak számának 2025 és 2027 között 5 000 fővel történő csökkentésére irányuló intézkedés hozzá fog járulni a közkiadások csökkentéséhez (a 2024. évi országspecifikus ajánlásnak megfelelően). Emellett a tervben szerepel a központi kórházirányítási rendszer reformja (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében), amely az egészségügyi ágazat költségvetési fenntarthatóságával és rezilienciájának megerősítésével kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlásokat kívánja kezelni; az új bírósági hálózat bevezetésével kapcsolatos reform (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében), amely az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságával kapcsolatos 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlásokra reagál, valamint a közös szolgáltatóközpontok létrehozására irányuló intézkedés (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében) az alapvető közszolgáltatások hatékonyságának javítása érdekében, amely a közszolgáltatások minőségének javításáról szóló 2020. és 2024. évi országspecifikus ajánlásokat hivatott kezelni.

(34) A terv információval szolgál a kohéziós alapokkal és Szlovákia helyreállítási és rezilienciaépítési tervével mutatott következetességről és adott esetben kiegészítő jellegről. Konkrétan, a terv tartalmaz egy, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő beruházást (a 16. komponens 4. beruházása), amely az alapvető közszolgáltatások hatékonyságát és hozzáférhetőségét javító közös szolgáltatóközpontok létrehozására irányul. A közös szolgáltatóközpontok személyzeti kapacitásának anyagi fedezetét a kohéziós politikai alapokból finanszírozott pályázati felhívás útján fogják biztosítani.

(35) A terv áttekintést nyújt Szlovákiának a közös uniós prioritásokkal kapcsolatos közberuházási szükségleteiről. Ami a méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritást illeti, beleértve az európai klímarendelettel való összhangot is, az intézkedések között szerepel az energiahatékonyság növelése valamennyi ágazatban és a fosszilis tüzelőanyagok használatának fenntarthatóbb alternatívákkal való helyettesítése, és ennek jegyében a beruházásoknak a nukleáris, a nap- és a szélenergia-termelésre való összpontosítása. Emellett komoly beruházási szükségletek jelentkeznek a digitális kormányzati szolgáltatások hozzáférhetőségének és használatának javítása terén, összhangban Szlovákia digitális évtizedre vonatkozó nemzeti stratégiai ütemtervével. A társadalmi és gazdasági reziliencia biztosítása érdekében Szlovákia azt tervezi, hogy 2030-ig fokozatosan növeli a kutatásra és fejlesztésre fordított közkiadásokat. Szlovákia elismeri, hogy az energiabiztonság fokozása érdekében középtávú beruházási megoldásként diverzifikálni kell a különböző típusú nyersanyagok behozatalát azáltal, hogy új összeköttetéseket épít ki, hosszú távon pedig be kell ruházni a megújuló energiaforrásokba és az atomenergiába. Végezetül a biztonság garantálása, a NATO- és az EU-tagsággal járó kötelezettségvállalások teljesítése, valamint a regionális stabilitás fenntartása érdekében folytatódik a védelmi modernizációs projektekbe való beruházás az országban, azzal az elsődleges céllal, hogy olyan új és korszerű katonai felszerelések álljanak rendelkezésre, amelyek teljes mértékben összeegyeztethetők a NATO-tagállamok felszereléseivel. A terv a védelmi kiadások növelését irányozza elő a GDP 2 %-ának megfelelő célérték elérése érdekében, eleget téve a NATO-kötelezettségvállalásoknak.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

(36) Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Szlovákia terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

A TANÁCS ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSE

(37) A Tanács üdvözli Szlovákia középtávú költségvetési-strukturális tervét, és úgy véli, hogy annak teljes körű végrehajtása elősegítené a rendezett államháztartás biztosítását, az államadósság fenntarthatóságának támogatását, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést.

(38) A Tanács tudomásul veszi a tervnek a Bizottság általi értékelését. Mindazonáltal a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a jövőbeli tervek értékelését egy, a tanácsi ajánlásokra vonatkozó bizottsági ajánlásoktól elkülönülő dokumentumban nyújtsa be.

(39) A Tanács tudomásul veszi a Bizottságnak a nettó kiadási pályára vonatkozó értékelését és a tervben szereplő főbb makrogazdasági feltételezéseket, többek között a Bizottság előzetes iránymutatásával összefüggésben, valamint a terv szerinti nettó kiadási pályának a költségvetési hiányra és az államadósságra gyakorolt hatásait. A Tanács tudomásul veszi a Bizottság azon értékelését, amely szerint a makrogazdasági és költségvetési feltételezések, bár helyenként – többek között az aktualizált makrogazdasági és költségvetési adatok figyelembevétele céljából – eltérnek a Bizottság feltételezéseitől, összességében kellően indokoltak és megalapozott gazdasági érveken alapulnak. A Tanács tudomásul veszi a terv átfogó költségvetési stratégiáját és a kilátásokkal kapcsolatos kockázatokat, amelyek befolyásolhatják a makrogazdasági forgatókönyvnek és az alapul szolgáló feltételezéseknek a realizálódását, valamint a terv szerinti nettó kiadási pálya megvalósulását. A Tanács különösen üdvözli továbbá, hogy a terv benyújtása előtt nemzeti szinten az érdekelt felekkel is konzultációra került sor. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a geopolitikai kockázatok nyomást gyakorolhatnak a védelmi kiadásokra.

(40) A Tanács elvárja, hogy Szlovákia készen álljon arra, hogy nettó kiadási pályája megvalósításának biztosítása érdekében szükség szerint kiigazítsa költségvetési stratégiáját. A Tanács úgy határoz, hogy szorosan nyomon fogja követni a gazdasági és költségvetési fejleményeket, beleértve a terv szerinti forgatókönyv alapjául szolgáló fejleményeket is.

(41) A Tanács úgy véli, hogy a költségvetési felügyelet következő fordulója előtt kellő időben további megbeszélésekre van szükség annak érdekében, hogy közös megegyezés szülessen a kumulált nettó kiadásnövekedési rátáknak az éves felügyeletre gyakorolt hatásairól.

(42) A Tanács tudomásul veszi a Bizottság által nyújtott azon tájékoztatást, amelyben a Bizottság ismerteti az európai szemeszter keretében azonosított főbb kihívásokra való reagálást célzó reformokat és az említett kihívásokra való reagálást célzó beruházásokkal kapcsolatos szükségleteket és szándékokat, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell e reformok és beruházások megvalósítását. A Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján értékelni fogja ezeket a reformokat és beruházásokat, és az európai szemeszter keretében nyomon fogja követni azok végrehajtását.

(43) A Tanács várakozással tekint az elért eredményekről szóló, Szlovákia által benyújtandó éves jelentések elé, amelyeknek tájékoztatást kell tartalmazniuk különösen a Tanács által meghatározott nettó kiadási pálya megvalósítása, valamint a szélesebb körű reformoknak és beruházásoknak az európai szemeszter keretében történő végrehajtása terén elért haladásról.

(44) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja a Szlovákiának címzett ajánlásában,

AJÁNLJA, hogy Szlovákia:

1. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

Kelt Brüsszelben, 2025. január 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. DOMAŃSKI

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)

Szlovákia

Év		2025	2026	2027	2028
Növekedési ráta (%)	Éves	3,8	0,9	1,6	1,5
	Kumulált (*)	10,3	11,2	13,0	14,8

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra. A kumulált növekedési rátákat az utólagos megfelelésnek a kontrollszámlán történő éves nyomon követése során használják.